

ÂŞIK CEFAKÂR

Dr. Dođan KAYA

Asıl adı Recep Ateş olan Cefakâr, 03.03.1965 günü Sivas'ın merkeze bağlı Karamehmetođlu köyünde doğmuştur. Şaban ve Fatma'nın oğlu olup ailesi geçimini çiftçilik ve hayvancılıktan sağlamıştır.

1976 yılında köyünde ilköğrenimini bitirdikten sonra Sivas İmam Hatip Lisesine kaydını yaptırmış, 1985'te bu liseden mezun olmuştur. Evli olup ikisi kız ikisi erkek dört çocuk sahibidir. Halen Sivas'ta yaşamaktadır.

Aynı yıl Manisa ve Tekirdađ Çerkez köyde askerliğini tamamlayıp, Sivas 'a dönerek nakliyecilik, harfiyat ve inşaat işlerine başlamıştır. Halen Sivas merkezde müteahhitlik yapmaktadır.

Âşıklığa başlamasında iki unsurun önemli payı vardır. Birincisi ailesinde şiir söylemeye yatkın insanlar vardır. Dedesi Abdullah Çavuş, destan kahramanı Mihrali Bey'in yanında türküler okumuş, şiirler söylemiştir. Anneannesi Şerife ile annesi Fatma da rahatlıkla irticalen şiir söyleme kabiliyetine sahiptir. Amcesi Osman Ateş ile kardeşlerinin de şiirlerinin bulunduğunu söyleyelim.

İkinci husus da Cafakâr'ın gençliğinde küçük yaşta cami önlerinde satılan halk hikâyelerini okuması ve devamlı Reyhanî, Mevlüt İhsanî, Nuri Çırağı, Nusret Torunî, Murat Çobanoğlu ve Şeref Taşlıova'nın kastelerini dinlemesidir.

Cefakâr'ın herhangi bir ustası yoktur, bu yolda kendi kendini yetiştirmiştir. Henüz saz çalamamaktadır. İrticali çok kuvvetlidir. Sahnede âşıklarla sazı olmadan karşılaşma yaparken kendinden geçer ve rakibine anında cevap verir. Sivas, Erzurum, Bursa ve İstanbul'da pek çok âşık programına katılmıştır.

-1-

Dedem Korkut

Hazreti Resul 'ün çağı çağındır
Ne kadar şanslısın ey Dedem Korkut
Gönül sultanının bağı bağındır
Ozanlara verdin pay Dedem Korkut

Sen bize dedesin biz sana bala
Senin ile geldik bizler bu hale
Üstümüze oldun ışık meşale
Güneş yıldız mehtap ay Dedem Korkut

Evliya enbiya erenlerindensin
Gelmeden gelecek görenlerindensin
Hak yolunda canın verenlerdensin
Emeğin olur mu zay Dedem Korkut

Tüm Türk dünyasının bilgesisin sen
Aşıklık örneği belgesisin sen
Türkmen kazak Özbek gölgesini sen
Türklere olmuşsun soy Dedem Korkut

Mana mantık vardır her bir sözünde
Kahramanlık yüreğinde özünde
Cefakar 'ım gider senin izinde
Bende ozan oldum duy Dedem Korkut

-2-

Şairname

(Toplam 40 şair. Şiirde ayak yoktur.)

Devrin âşıklar sazla gezerken
Gönülden geleni dize dizerken
Türkü besteleyip şiir yazarken
Yunus, Mevlânâ'yı örnek alalım

Nefse uyanların günahı çoktur
Hakk'ı sevenlerin maşuku yoktur
Gerçek âşıkların sevdası haktır
Bayramı Veli'yı örnek alalım

Mevlâ'dır Ferhat'a dağlar yarıran
Mavlâ'dır *Emrah'a* zehir verdiren
Mevlâ'dır çöllerde hayal kurduran
Mecnunu Leyla'yı örnek alalım

Kerem Aslı için yanıp can verdi
Pir Sultan canından imtihan verdi
Manevi ibreti fırından verdi
İrşadî Baba'yı örnek alalım

Köroğlü misali gezin sazınan
Karacoğlan olun güzel sözünen
Âşıklık eyleyin kırk avazınan
Baba Tüccar'ı örnek alalım

Erzurumlu Emrah divan şairi
Erbabî, Dertli'nin dolar mı yeri
Oranlık arzusu ilim rehberi
Âşık *Seyran'ı* örnek alalım

Ummanî, Minhacî, Âşık Ruhsatî
Meslekî pirine etmiş hizmeti
Nice âşıklara vermiş zahmeti
Usta *Seza'ı* örnek alalım

Dadaloğlu Toroslarda kahraman
Şaha padişaha yazdırmış ferman

Canını halkına eylemiş kurban
Güttüğü davayı örnek alalım

Mecazi sevgiden aşka geldiler
Zahiri sevdada karar kıldılar
Aşıklığa anayasa oldular
Şenlik, Sünmanî'yi örnek alalım

Zihnî saraylarda çalmış söylemiş
Huzurî alimdi birmiş söylemiş
Dağlarda sürüyle kalmış söylemiş
Çoban *Celalî*'yi örnek alalım

Zülalî'yle *Hıfzı* ahdinde duran
Hicranî, Müdamî abdalı yaren
Gök yüzünde turnalara yön veren
Âşık *Nihanî*'yi örnek alalım

Mürşide müridi Sünkesli *İhsan*
Koca *Veysel* yazdı toprağa destan
Hali dervişana kalkmadı postan
Hoca *Emsalî*'yi örnek alalım

Çobanoğlu sevilirdi saziyla
Şeref, Ruhan dolu kültür özüyle
Dünyayı seyretti gönül gözüyle
Mevlûd İhsanî'yi örnek alalım

Sümmanoğlu yaşar edep arıyla
Torunî yaşadı itibarıyla
Ölmedi yaşıyor eserleriyle
Yaşar Reyhanî'yi örnek alalım

CEFAKÂR'ım dönüp baktım maziye
Nice âşıkları döktüm yazıya
Şeyh Edibali'nin Osman Gazi'ye
Yazdığı nameyi örnek alalım

-3-

Üzülmem

Mihnetle verdiğin tek bir selamı
Keseceksen kes sevdiğim üzülme
Nispetle bağrına eli alemi
Basacaksan bas sevdiğim üzülme

Benle mi zor oldu sevda kahır

Gözyaşların aratmıyor nehri
İçindeki nefret acı zehiri
Kusacaksın kus sevdiğim üzülme

Aşk yerine dert doldurdun destime
Gülünç ettin düşmanıma dostuma
Lodos iken poyraz olup üstüme
Eseceksen es sevdiğim üzülme

CEFAKÂR'ın böyle perişan hali
Bülbülü küstürüp solurdun gülü
Darağcına çıkan Mansur misali
Açacaksın as sevdiğim üzülme

-4-

Erzurum

Seferberlik emri verince ata
Asker oldu ağan beyin Erzurum
Düşman boş boşuna yaptı şamata
Kahramandır **ilçen** köyün Erzurum

Kurtuluş kongresi sende verildi
Erzurum'da şanlı ordu dirildi
Çoluk-çocuk kazma kürek sarıldı
Eğmedi düşmana boyun Erzurum

Ulu önder ile o Kâzım Paşa
Düşmanı uğrattı tufana kışa
Kimse Dadaş ile çıkamaz başa
Her cephede vardır payın Erzurum

İbrahim Hakkı'yla güler yüzümüz
Dadaş'sınız metin olur sözünüz
Nene Hatun gelininiz kızınız
Daha methedeyim neyin Erzurum

Âşıklık kervanı menzile yetti
Ozanlık şafağı Emrah'la attı
Torunî, Reyhanî seni terk etti
En büyük kaybın, zâyın Erzurum

CEFAKÂR'ım gezip gördü yerini
Çok beğendi teşbihini, lorunu
Gençler oynar halayını barını
Güzeldir düğünün toyun Erzurum

-5-

Ben Nasıl Adamım

Ben nasıl adamım nasıl insanım
Ne dostumu bildim ne düşmanımı
Her insana dostum dedim pişmanım
Ne dostumu bildim ne düşmanımı

Bos yere el alem isine koştum
Yıllar yılı boşu boşuna koştum
Kıymet bilmeyenin pesine koştum
Ne dostumu bildim ne düşmanımı

İnsanlık eyledim hakir görüldüm
Herkes haklı öz aklıma darıldım
Nankörler peşinde yeldim yoruldum
Ne dostumu bildim ne düşmanımı

Bakıra mücevher değeri biçtim
Namerde gönlümü bağrımı açtım
Aferin diyenle kırk tas su içtim
Ne dostumu bildim ne düşmanımı

Yaren yoldaş olup benle gezdiler
Hürmet hizmet çok olunca azdılar
Ardımdan konuşup kuyum kazdılar
Ne dostumu bildim ne düşmanımı

Âşıklığa hizmetimle anıldım
Kul beşerdir hata yaptım yanıldım
Yaptım ettim çok enayi denildim
Ne dostumu bildim ne düşmanımı

CEFAKÂR Sivas'ın gülü dediler
Âşık Ruhsatî'nin kolu dediler
Dalımı dönende deli dediler
Ne dostumu bildim ne düşmanımı
(dal: sırt)

-6-

Cefakâr-Gülçınar Karşılaşması

Cefakâr:
Bülbüller uğruna figan ettirir
Sivas'ımın gülü Gülçınar bacım
Aşıklığın lezzetini tattırır

Sivas'ımın dili Gülçınar bacım

Gülçınar:

Sılaya gel diye haber göndermiş
Sivas'ımın kolu Cefakâr gardaş
Kültür bahçesinde meyveler vermiş
Sivas'ımın dalı Cefakâr gardaş

Cefakâr:

Kul olamaz kapısında değmeler
Aşkınla dert olmuş nice sineler
Seni yıpratmamış geçen seneler
Sivas'ımın yılı Gülçınar bacım

Gülçınar:

Sevdanın üstüne çok şeyler denmiş
Sanki tüm sevenler hep seni anmış
Kerem gibi aşkın oduna yanmış
Sivas'ımın külü Cefakâr gardaş

Cefakâr:

Köşk kurmuştur Cefakar'ın özünde
Mana mantık vardır her bir sözünde
Yol almış gidiyor Veysel izinde
Sivas'ımın yolu Gülçınar bacım

Gülçınar:

Gülçınarım kültürümün varıdır
Zalime karşıdır mazlum yaridir
Sultan şehrimizin cefakâridir
Sivas'ımın hali Cefakâr gardaş

(Sivas-Hafik'te *Osman Gazi'yi Anma Programı*, 01 06 2013)